

शालेय विद्यार्थ्यांना मोफत बुट व पायमोजे
वाटप योजनेच्या अंमलबजावणीबाबत...

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: एसएसए-२०२४/प्र.क्र.०४/एस.डी.३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : १६ जानेवारी, २०२४

वाचा:-

- १) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्र.एसएसए-१२१४/प्र.क्र.५०/एस.डी.३, दि.०६/०७/२०२३.
- २) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्र.समग्र-२०२३/प्र.क्र.१९२/एस.डी.१, दि.११/०७/२०२३.

प्रस्तावना:-

सन २०२३-२४ या शैक्षणिक वर्षापासून शासकीय तसेच, स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळांमधील इ.१ ली ते ८ वी मध्ये शिक्षण घेत असणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांना एक जोडी बुट व दोन जोडी पायमोजे यांचा लाभ शालेय व्यवस्थापन समितीमार्फत देण्याची नवीन योजना शासनाने सुरु केली आहे. त्यानुषंगाने दि.०६ जुलै, २०२३ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे. प्रस्तुत योजनेसाठी एक जोडी बुट व दोन जोडी पायमोजे याकरीता प्रति विद्यार्थी रु.१७०/- असा दर निश्चित करण्यात आला असून यासाठी आवश्यक असणारा निधी समग्र शिक्षा अभियानांतर्गत राज्य हिस्स्याच्या रकमेतून खर्च करण्यास दि.११ जुलै, २०२३ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता दिली आहे. प्रस्तुत योजनेंतर्गत विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारे बुट एकसमान दर्जाचे असणे आवश्यक आहे. त्यादृष्टीने बुट व पायमोजे खरेदीसंदर्भात मार्गदर्शक सूचना सदर परिपत्रकाद्वारे देण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक :-

शासकीय तसेच, स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळांमधील इ.१ ली ते ८ वी मध्ये शिक्षण घेत असणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांना एक जोडी बुट व दोन जोडी पायमोजे यांचा लाभ देण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रम मंत्रालय यांच्या अधिनस्त असणाऱ्या तंत्रज्ञान विकास केंद्र, मेरठ यांच्याकडून बुट व पायमोजे यांचे स्पेसिफिकेशन प्राप्त झाले आहेत. सदर स्पेसिफिकेशन

परिशिष्ट “अ” येथे जोडण्यात आले आहेत. शैक्षणिक वर्ष सन २०२४-२५ मध्ये सर्व व चालू शैक्षणिक वर्षामध्ये अद्यापही ज्या शाळा व्यवस्थापन समितीने बुट व पायमोजे यांची खरेदी केलेली नाही, अशा शाळा व्यवस्थापन समितीने सदर स्पेसिफिकेशननुसार बुट व पायमोजे यांची खरेदी करण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात यावी.

२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०११६१७३००४०९२९ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(इ.मु.काझी)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. मंत्री, शालेय शिक्षण विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) सर्व मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
- ६) सर्व मा. संसद सदस्य/ विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य
- ७) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ८) प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र राज्य प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई
- १०) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ११) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १२) शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १३) शिक्षण संचालक (योजना), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १४) शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- १६) शिक्षणाधिकारी (बृहन्मुंबई), बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई
- १७) शिक्षणाधिकारी (प्राथ.), जिल्हा परिषद (सर्व)
- १८) निवड नस्ती - एस.डी. ३

परिशिष्ट “अ”

Specifications for Boys & Girls black School Shoes

S. No.	Item	Specifications
1	Material	Upper Material PVC coated on PC/PV fabric (woven or non-woven) for main part of upper 1.8mm ± 0.2 mm thick
2	In sock	Fabric of thickness 0.8mm ± 0.2mm with Spongy PVC foam/EVA cushion of thickness 2.5 mm ±0.5mm (fabric surface towards foot)
3	Buckle (for Girls)	Steel buckles with rustproof coating according to width of the strap ranging from 12 mm to 18mm shall be used.
4	Sole	Color Black. Expanded PVC material of high quality of density 0.85 ± 0.10 g/cc.
5	Lace (for Boys)	Colour Black. Round nylon/polyester or blended lace diameter 3mm ± 0.5mm, 65cm long ± 2 cm having tips bound with plastic. The length of lace in Boys' Shoes will be appropriate lace sizes depending on the size of the shoe.
6	Eyelet	Black enameled aluminum eyelet - 4 mm with washer
7	Binding/Piping	Nylon/polyester or blended tape of best trade quality - 16mm ± 2mm width. Counter stiffener: Thermoplastic sheet - 1.4mm ± 0.2mm thick.
8	Thread	Nylon/polyester or blended thread 40/3 & 60/2
9	Skinfit	150±10gsm polyester knitted fabric laminated with 3mm foam.
10	Foam	Collar foam should be of minimum 8.0mm.
11	Shape and Design	The shoes shall be made on lasts in sizes 8 to 1, 2 to 5, 6 to 10; fittings 'G' having reference to IS: 1638. Oxford shoe with lace having eyelets three (8-1), four (2-5) & five (6-10). If desired, the purchaser shall specify type, sizes and fitting of the last in the order contract.
12	Soling Pattern	The soling shall not include continuous lateral thread patterns or any other features, such as sharp corners at the base of the sole pattern, which may accelerate or cause premature crack formation. The design should be such that the sole will have adequate skid resistance with cleat height of min. 3 mm. Forepart thickness shall be min. 8 mm. Heel thickness shall be min. 13 mm. Note: The pattern of sole may have significant effect on the formulation of premature cracks and safety on slippery surfaces.
		The upper shall be closed with lock stitching using nylon threads. The number of stitches shall be 3 to 4 per centimeter.

13	Manufacture	<p>All loose ends of the threads shall be secured. Upper shall be lasted by string lasting method</p> <p>Upper should have cushion at collar part using skinit foam</p> <p>Metal roller buckle shall be used according to the width of the strap.</p> <p>The sole will be directly injected PVC expanded sole.</p>
14	Finish	The upper of the shoe shall be finished by polishing and brushing to impart shine to the shoes.
15	Sole hardness	The hardness of the sole shall be measured in not less than 4 days but not more than 90 days after moulding and when tested in accordance with the method prescribed in IS 12240 (Part 2) : 1988, after conditioning shall be within 60 ± 10 shore 'A'/IRHD.
16	Resistance to abrasion of sole	When tested in accordance with IS 4649:2010 using test pieces of PVC compound taken from soling components respectively, the relative volume loss shall be not greater than 350 mm.
17	Resistance to cut growth (flexing test) for sole	When parts of sole are tested in accordance with the method prescribed in IS 12240 (Part 7): 1988 the cut growth shall not be more than 300 percent after the test piece is subjected to 1,50,000 flex cycles. The test pieces shall be cut parallel to the center line of the sole. Measurement of cut growth shall be confined to the outside surface of the test piece depending on the conditions for use.
18	Resistance to flexing for upper	When parts of the upper are tested in accordance with the method prescribed in SATRA TM 55 (BALLY flexing), no cracking shall occur during 1,50,000 flex cycles.
19	Tear strength of upper material	When parts of the upper are tested in accordance with the method prescribed in SATRA TM 30, the value shall not be less than 5kg.
20	Bond strength	Upper/outsole bond strength - The bond strength when tested as per IS 15298 shall not be less than 4 N unless there is tearing of the material in which case the tearing strength shall not be less than 3 N/mm.
21	Relative Density of Soling Material	The relative density of the material after moulding shall be 0.85 ± 0.10 gm per cc.
22	Sampling and criteria for conformity	For the purpose of ascertaining the conformity of the material in a consignment of this specification, the scale of sampling and criteria for conformity shall be as prescribed in IS 205: 1962
23	Marking	The size and fitting of the shoe shall be legibly stamped on the waist of the full sock. The manufacturer's name or

		recognized trademark, if any, together with the year of
		Supply may also be legibly stamped on the waist of sock.
24	Packing	Each pair of shoes shall be wrapped in tissue paper and put in a cardboard carton marked with the size and fitting of the shoes.
25	Warranty	1 year.

Specification for plain knitted nylon socks Navy Blue/ Grey/ Black coloured as per IS-5084:1990 or latest.

Elastic yarn having an elongation not less than 450 percent shall be used for laying-
in the top portion of the socks.

The socks shall be double knitted on circular knitting machines.

The top of the socks shall be knitted in plain stitches with elastic yarn. Parameters requirements of Nylon Yarn

Sr. No.	Characteristic	Requirement
I	Tenacity. g/tex(g/d)	32 to 45 (3.5 to 5.0)
II	Elongation at break	25 to 30 percent
III	Minimum colour fastness rating to:	
	Change in colour)	4
	Washing: Test 1	
	Change in colour	4
	Staining of adjacent fabric	4
	Perspiration, acid and alkaline:	
	Change in colour	3
	Staining of adjacent fabric	3
	Rubbing	
	1) Dry	4
2) Wet	4	

Size of Socks

Category	Class	Age	Size of socks for Boys	Size of socks for Girls
1	I-III	6-9	According to Class and Age	According to Class and Age
2	IV-VI	9-12	According to Class and Age	According to Class and Age
3	VII-VIII	12-14	According to Class and Age	According to Class and Age